

Fig. 4. U 297. Skånela kyrka.
Efter B 1133.

Runstenen, som är sönderslagen i två delar, sitter inmurad på kyrkans södra sida, i den södra av strävpelarna, 2 m. från sydvästra hörnet. Den har varit dold av rappningen och har därför icke varit tillgänglig för Dybeck och Brate.

Rhezeliuss: »I Kyrkiemuren». Peringskiöld: »Skånela kyrkomur sudvest». I *Bautil* har överskriften blivit felaktig. Förmodligen är det denna inskrift som avses med B 48 »Wästra Kyrkiemuren». Bilden till denna överskrift saknas emellertid.

Blågrå granit. Höjd 1,95 m., bredd 0,88 m. Ytan är tämligen jämn. Ristningen är jämnt huggen och väl bevarad.

Inskrift:

× iubiarn × raisti × staina × eftir × sybiarn · faður sin ×
5 10 15 20 25 30 35

Iobiorn ræisti stæina æftir Sygbiorn, faður sinn.

»Jobjörn reste stenarna efter Sigbjörn, sin fader.»

Till läsningen: Säkert stungna äro 20 e och 26 y. Efter 36 r finnes intet sk. — Rhezelius: 26 i. — Hadorph o. Helgonius: 26 u. Sk saknas framför 1 i och 32 f.

Också denna inskrift talar (liksom U 296) om »stenar», ehuru endast en f. n. är känd.

Om namnet *Iobiorn* se U 77. Ristningen 25—31 **sybiorn** avser säkerligen namnet *Sigbiorn*, som synes ha varit vanligt såväl under vikingatiden som senare.

298. Skånela kyrka.

Pl. 2.

Litteratur: E. Brate, Anteckningar (ATA); Sveriges kyrkor, Uppland 4 (1920), s. 413 (nr 7).

Äldre avbildning: Brate foto 1907 (ATA).

»Ovanpå norra kyrkogårdsmuren står toppstycket av en förut okänd runsten, om vars fyndomständigheter jag denna gång ingenting kunde erfara», meddelar Brate från sitt besök 1907. Fragmentet står fortfarande kvar på samma plats, 3 m. Ö om kyrkogårdsgrinden.

Mörk granit. Höjd 0,69 m., bredd 0,80 m. Ytan är ojämn. Ristningen är illa huggen och tämligen grund men på det hela taget tydlig. Ornamentiken är synnerligen dålig med ojämna linjer. Runorna stå på växlande avstånd från varandra, i allmänhet tätare på h. sidan. Då fragmentet utgör toppen av en runsten, är inskriften ofullständig både i början och slutet.

Inskrift:

... rihisastnfmrafrbmiorisnai ...
5 10 15 20 25

Till läsningen: Bst i 3 h äro små men torde få anses säkra. 8 t ha bst endast t. v. Övre bst i 10 f når ej fullt in till hst; dock säkert f, icke g. — Brate har följande avvikande läsningar: 1—6 **riasa**, bst i 3 **a** är »något otydligt». 10 g. På ömse sidor om 11 m punktformiga skiljetecken.

Inskriften ger ingen begriplig mening. Enligt Brate utgör den något slags lönnskrift. 1—9 skulle avse att beteckna **raisa stin** »resa sten», 19—21 **our** kunde höra till ordet **broþur** »broder», 22—24 **isn** kan vara **sin** »sin» och 25—26 **ai** början till **auk** »och».

Hela ristningen är i hög grad diletantiskt utförd. Den är snarast ett klumpigt försök att efterlikna en runsten, av någon som icke haft anledning att använda runtecknen för språkligt ändamål.

299. Skånela kyrka.

Pl. 2.

Litteratur: J. H. Rhezelius, F 1 2 n:r 40; Sveriges kyrkor, Uppland 4 (1920), s. 413.

Äldre avbildning: Rhezelius, teckning (F 1 2).

Ett fragment av en runsten är inmurat på utsidan av norra kyrkoväggen, 1,5 m. V om ingången, 0,24 m. över marken.

0,55 × 0,65 m.

Fragmentet innehåller endast ornamentik, med bandslingor i en egendomlig flätning. I övre kanten en rak linje, som möjligen har begränsat en inskriftsrad.

Rhezelius har i handskriften F 1 2 avtecknat två fragment från Skånela kyrka. Båda ha ornamentik men inga runor. Ornamentikens likhet med U 299 är påfallande. Möjligen är det ena av Rhezelius' fragment, trots vissa olikheter, identiskt med U 299.

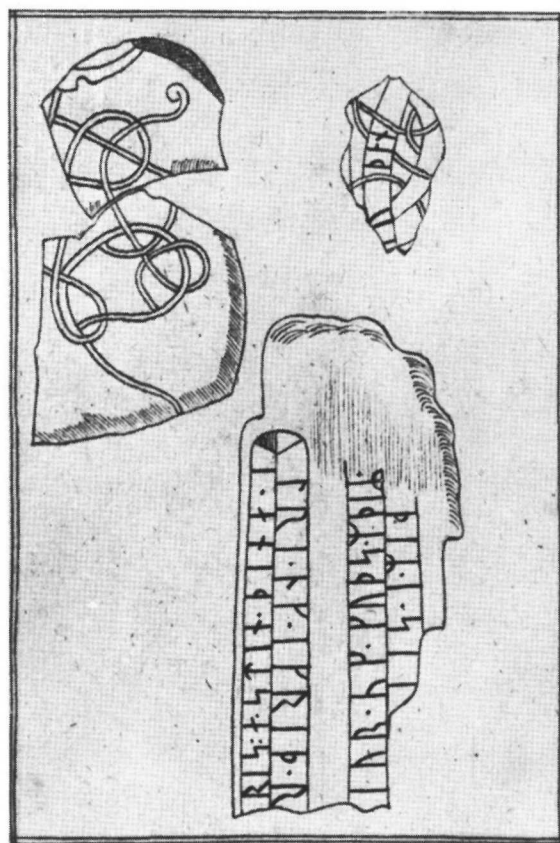

Fig. 5. U 299, 302 och 303. Skånela kyrka. Efter teckning av Rhezelius.

300. Skånela kyrka.

Litteratur: B 43, L 483. J. Bureus, F a 6 s. 212 (Rhezelius), F a 5 n:r 335, F a 1 s. 75; J. H. Rhezelius, F 1 2 n:r 37; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 115; O. Celsius, SR 1, s. 386, 2, s. 603; C. G. Rafn, Nordiske Runemindesmærker (1856), s. 80; UFT h. 6 (1877), s. 25; E. Brate o. S. Bugge, Runverser (ATS 10), s. 102; Sveriges kyrkor, Uppland 4 (1920), s. 413.

Avbildningar: Rhezelius, teckning (F 1 2); Peringskiöld och Hadorph, träsnitt (i Monumenta 3 och B 43).

Runstenen fanns enligt Rhezelius (F a 6) »På Kyrkiogården nor om K[yrkan]». Bureus (F a 5): »På Kyrkogården nordan til». Det är troligen denna sten, som åsyftas i *Ransakningarna*: »På Kyrckiogården finnes en Runasten med någon Runaskrift». — Peringskiöld: »På Skånella Kyrkegård vid vägen på öster sidan, finnes öfver nogon gemen bondes graf en kulliggiande Runsten, som fordom här i negden på nogondera backen till en förnäm Herres minne stått uprester.» — Celsius har upptecknat inskriften den 4 juni 1727. Sedan dess finnes den icke omtalad i litteraturen och är åtminstone tills vidare försvunnen.

Ung. storlek: höjd 1,50 m., bredd 1,30 m. »Är vist en kalksten och ingen gemen gråsten. Runorna äro så hela och artigt huggne som på en gottlands sten, och äro såsom nya med sina kanter» (Celsius). Ristningen har sålunda varit vackert huggen och väl bevarad.